

GŁOS NARODU

Wychodzi dwa razy dziennie.

WYDANIE PORANNE.

Listy pieniężne przesyłać na prenumeratę i insygnaty pocztowe należy franco do Administracji „Głosu Narodu”. — Prenumeratę w całości wazniejszych agencji pocztowe kade urząd pocztowy w mieście nawiadki i w państwie niemieckim. Podlegające niebezpieczeństwu nie podlegają opłacie pocztowej. — Bępkopisów redakcyja nie zwraca.

ADRES RED.: Ul. św. Tomasza 1. 35. Adr. telegr.: „Głos Narodu“ Kraków. Telefon redakcyjny Nr 190. — Telefon administracyi i drukarni Nr. 3344.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie miesięcznie 2 kor., kwartalnie 6 kor. za odnośnienie do domu dopłaca się 60 hal. miesięcznie.

Na prowincyi miesięcznie 2 kor. 70 h. kwartalnie 8 kor. W państwie niemieckim kwartalnie 10 kor., w innych państwach kwartalnie 12 kor. Zmiana adresu 40 hal.

Cena numeru pojedynczego 6 halercy.

OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmuje Administracyja „Głosu Narodu”, ulica św. Tomasza L. 35. — Od miejsca za wiersz drobnym pismem (petit) 20 halercy, skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 80 hal. Nadesłane po 60 hal. od wiersza. — Nekrologi i t. d. 80 hal. od wiersza. — Załączniki do „Głosu Narodu” (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, po 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokolowski (Pasaż Hausmana), w Wiedniu Haasenstejn i Vogler, M. Dukas, H. Schalek, E. Braun, R. H. Friedl, A. Joessel w Antwerpii Jonas et Cie, Annoncen-Expediton „Propaganda”, Györi i Nagy, w Berlinie F. E. Coe, w Budapeszcie J. Leopold, Eduard Braun, w Paryżu F. Jones et Cie, A. Lorette, Jules Fortin et Cie, de Raczkowski.

Zwycięskie walki w Karpatach i na Bukowinie.

Wiedeń, 17 lutego.

Urzędowo ogłaszają 16 lutego:

Ogólna sytuacja w Królestwie Polskim i w Galicyi zachodniej niezmienniona. Odbyły się tylko walki artyleryi.

Na froncie karpackim toczą się gwałtowne walki. Odparto kilka ataków, wykonanych przez Rosyan w dzień i w nocy na pozycje sprzymierzonych, i zadano nieprzyjacielowi ciężkie straty. Wzięto przytem do niewoli 400 jeńców.

Akcyje na Bukowinie mają przebieg korzystny. Linia Seretu została przekroczona. Rosyianie zostali wśród ciągłych uderzeń odparci ku Prutowi.

Na południe od Kołomyi, gdzie rozwinęły się większe walki, zabraliśmy wczoraj przeszło 500 jeńców.

Zastępca szefa sztabu generalnego, von Hoefler, marszałek polny porucznik.

Sukcesy Niemców na prawym brzegu Wisły. Zajęcie Płocka i Bielska.

Berlin, 17 lutego.

Wielka główna kwatery 16 lutego donosi:

Walki podczas pościgu na granicy Prus Wschodnich i z drugiej strony granicy mają dalszy korzystny przebieg.

W Polsce, na północ od Wisły, po krótkiej walce obsadziliśmy Bielsk i Płock. Około 1000 jeńców wpadło w nasze ręce.

W Polsce, na południe od Wisły, nie wydarzyło się nic ważniejszego.

W zagranicznej prasie pojawiły się awanturzenie pogłoski o niezmierzonych stratach niemieckich w walkach na wschód od Bolimowa z początkiem lutego. Stwierdzić należy, że niemieckie straty przy tym ataku, w stosunku do osiągniętego wyniku, były nieznaczne.

Naczelne kierownictwo armii.

Odparcie ataków francuskich na Zachodzie.

Berlin, 17 lutego.

Wielka główna kwatery 16 lutego donosi:

Nieprzyjacielskie ataki na zajęte przez nas koło St. Eloi angielskie okopy strzeleckie, zostały odparte.

Zresztą nie ma nic ważniejszego do doniesienia.

Naczelne kierownictwo armii.

Cesarz Wilhelm wśród zwycięskiej armii.

Berlin, 17 lutego.

(T. B.) Biuro Wolffa donosi z Elku: Ważny etap kampanii zimowej na Mazurach stanowią walki pod Elkiem i w okolicy Elku, gdzie Rosyianie mieli silne punkty oparcia. Wojskom niemieckim udało się przed oczyma bawiącego na froncie naczelnego wodza w dn. 14 bm. wyprzeć nieprzyjaciela ze wszystkich pozycji naokoło miasta.

Zaledwie zwycięzcy wkroczyli do miasta, gdy zjawił się także cesarz Wilhelm i tam w głównych ulicach i na rynku w obecności wielu jeńców rosyjskich, witały go różne oddziały armii. Na rynku, wśród zdruzgotanych domów i znacznie uszkodzonych kościołów, rozegrano się pamiętne sceny. Żołnierze, nadchodzący właśnie z ciężkich walk, zwaleni błotem i krwią, zbrali się naokoło cesarza, który wygłosił do nich przemowę, dziękując im za trud i poświęcenie. Wszyscy odśpiewali potem hymn narodowy niemiecki. Wyjeżdżając z miasta, cesarz spotkał jeszcze dwa bataliony przychodzące właśnie i wyraził im także uznanie i podziękowanie za waleczność w ostatnich bitwach.

„Anglia zadowolona“..

Minister Lloyd George o wojnie.

Londyn, 17 lutego.

(T. B.) Pierwszy Lord admirałicy Churchill wniósł wczoraj do Izby niższej etat floty, przytem wygłosił ekspozycję, podnosząc, że Anglia ma powód być zadowoloną z dotychczasowego wyniku wysiłków i działalności floty. Były chwile, w których flota musiała się bardzo wysilić. Kontyngent australijski, kanadyjski i indyjski były w drodze do Anglii, a potężna eskadra niemiecka znajdowała się na Ci-

chym Oceanie. Naturalnie że były straty, ale nie sądzę — rzekł Lord Churchill — żeby angielskie interesy żywotne mogły być narażone. Nasza odpowiedź nie będzie może zupełnie bezskuteczna.

Niemcy nie użyją względem nas bezkarnie swego systemu korsarstwa i mordu. Mam wszelkie powody przypuścić, że zastosowana przez flotę angielską presja gospodarcza da się odnieść w Niemczech. Dotychczas nie chcieliśmy przeszkadzać importowi środków żywności, nie udaremnialiśmy utrzymania ruchu bezpośredniego neutralnych okrętów do portów niemieckich, bez przeszkody dopuszczaliśmy do Niemiec artykuły przewożone na okrętach neutralnych. Ale przyszedł czas, kiedy musi się rozważyć, czy państwu, które swoją politykę uchyla się ustawicznie poza wszelkie zobowiązania międzynarodowe, nie należy odebrać korzystanie z praw międzynarodowych.

Londyn, 17 lutego.

(T. B.) Na posiedzeniu Izby niższej Lloyd George omawiał konferencje finansową w Paryżu i powiedział, że uchwalono, aby każde państwo starało się pieniądze na własne cele zabrać o ile możności we własnym kraju. Gdyby jednak była potrzebna pomoc na zakupną za granicą, to ci, którzy będą te potrzebne środki posiadali, będą w miarę sił pomagali. Wspólne pożyczki podejmować się jednak będzie tylko dla udzielenia zaliczek mniejszym zaprzyjacio-nym państwom. Pierwszych 50 milionów funtów na zakupną rosyjskie za granicą będą zebrane w równych kwotach na giełdzie paryskiej i londyńskiej. 10 milionów rosyjskich bonów skarbowych już subskrybowano.

Londyn, 17 lutego.

(T. B.) W swojej mowie w Izbie niższej Lord George powiedział jeszcze: Wspólne wydatki sprzymierzonych w ubiegłym roku przekraczają dwa miliardy. Udział angielski wyniesie prawdopodobnie około 100 lub 150 milionów więcej, niż innego wielkiego mocarstwa. Sprzymierzeni zwalczają całą zmobilizowaną siłę niemiecką z wojskiem, które stanowi mniej, aniżeli trzecią część ich siły. Mowca podniósł skutki zniesienia alkoholu w Rosyi.

Przemysł — Belgrad.

Sofia. (Tel. pryw.) Serbski „Mali Journal“ pisze: Przemysł obłożony od kilku miesięcy posiada mąkę i chleb, a wolny Belgrad nie ma“.

Nacisk trójporozumienia na Grecyę.

(P. Li.) Grec, 16 lutego.

Do „Grazer Post“ donoszą z Salonik: Do francuskiego krążownika, który stoi tutaj na kotwicy od 31 stycznia i wyładował materiały

wojenny dla Serbii przeznaczony, przyłączył się wczoraz 2 lutego angielski krążownik „Anssar“ mający na pokładzie angielskiego oficera, któremu polecono przestudowanie kwestyi wysłania wojsk posiłkowych do Serbii. Te i inne też poszlaki wskazują na to, że mocarstwa trójporozumienia wywierają znowu silny nacisk na rząd grecki, aby porzucił neutralność. Panuje rzeczywiste przekonanie, że wkrótce rozegrają się tutaj ważne wypadki. To jest pewnem, że niesłychanie napierają na rząd grecki, aby albo wysłał sam wojska pomocnicze do Serbii, albo też by dozwolił na przewóz obcych pomocniczych materjałów.

W Serbii pogarszają się stosunki coraz więcej. Warto zanotować fakt, że kilka fabryk farmaceutycznych niemieckich odesłało pieniądze cofnąwszy zamówienia firmom salonickim z uwagą, że nie chcą dostarczać towarów, których wysyłka przeznaczona jest do Serbii.

Rozbicie się okrętów angielskich.

Londyn. (T. B.) W niedzielę rozbił się koło Pllmouth angielski okręt żaglowy „Andrewda“ z ładunkiem zboża dla Londynu. Okręt i ładunek przepadły. Żaloga prawie cała ocalała. Angielski parowiec „Toultrader“ zatonął w kanale. Z załogi trzech ludzi ocalało.

Ochrona żeglugi neutralnej.

Chrystyania. (T. B.) Norweski Związek właścicieli okrętów uchwalił, aby na wszystkich okrętach norweskich, znajdujących się w drodze do Anglii, albo Francyi, jak najrychlej umieszczono w sposób widoczny słowo „Norge“ wraz z barwami norweskimi.

Wykupywanie się ze służby wojskowej w Turcyi.

Konstantynopol. (T. B.) Izba przyjęła w drodze nagłej ustawy, zezwalającą rezerwistom armii terytorjalnej na wykupywanie się ze służby wojskowej za zapłatą taksy wojskowej 44 funtów, na czas trwania obecnej mobilizacyi.

Telegramy.

(Telegramy „Głosu Narodu“ z dn. 17 lutego 1915.)

Wyjazd bar. Buriana do Budapesztu.

Wiedeń. (T. B.) Minister spraw zagranicznych Burian wyjechał wczoraj wieczór do Budapesztu.

Zajęcie zapasów zboża na Węgrzech.

Budapeszt. (T. B.) Dziennik urzędowy ogłasza rozporządzenie ministerjalne, podług którego objęcie zapasów pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa przez Komitet gospodarczy ma się rozciągnąć także na zapasy kukurydzy i inne niezawarte w pierwotnem rozporządzeniu zapasy produktów rolniczych.

Nowy poseł belgijski przy Watykanie.

Rzym. (T. B.) „Tribuna“ donosi: Poseł belgijski przy Watykanie wniósł dymisyę, która została przyjęta. W jego miejsce zamianowany został były minister sprawiedliwości Van den Heuvel.

Organizacya pośrednictwa pracy w Niemczech.

Berlin. (T. B.) Biuro Wolffa donosi: Różne organizacye przemysłowe w Niemczech, które dotąd z powodu różnic politycznych wzajemnie się zwalczały, po rokowaniach z rządem, jednomyślnie się zgodziły na jednolitą ustawę o pośrednictwie pracy.

Wylew Tybru i trzęsienie ziemi.

Rzym. (T. B.) Stan wody na Tybrze był wczoraj niezmierny i dopiero koło wieczora zaczęła woda opadać. Akcya ratunkowa trwa dalej. Władze zarządziły w kilku miejscach wstrzymanie ruchu, z powodu obawy zapadnięcia się ziemi. W zalanych okolicach urządzono ruch barkami. Król zwiędził także wczoraj stojące pod wodą okolice Rzymu.

Jak dzienniki donoszą, odczuto wczoraj rano w Cita Ducale, Aquila i Nazano Romano silne trzęsienie ziemi. W Nazano zawałił się dom, pod którego gruzami jedno dziecko zginęło, a 6 osób odniosło rany.

Zakaz osiedlania się zbiegów z Turcyi w Bułgaryi.

Sofia. (T. B.) Agencya bułgarska donosi, że wobec wielkiego napływu obcych poddanych z Turcyi, rząd wydał zakaz osiedlania się ich w Królestwie bułgarskiem.

Wtargnięcie Albańczyków do Serbii.

Nisz, 17 lutego.

(T. B.) Serbskie biuro prasowe donosi: Wczoraj przekroczyli Albańczycy wielkimi masami naszą granicę w departamencie Prisren. Wobec

liczebnej przewagi nieprzyjaciół, musiały się nasze wojska i władze cofnąć. Albańczycy ruszyli w kierunku Zapadu, Topoljany i Gławocznicy. W kilku miejscowościach udało się im przerwać linie telegraficzne i telefoniczne.

Nisz, 17 lutego.

(T. B.) Serbskie biuro prasowe donosi: Atak Albańczyków rozszerza się coraz więcej. Dotychczas wpadły w ich ręce Zapod, Topoljana, Gławocznica, Vrbnica, Djuri i Vraniszte. Albańczycy ruszają na wschód od Djuri na Kuru Derwent. Podczas odwrotu naszego, mieliśmy stu ludzi niezdolnych do walki, w tem dwóch oficerów. Niema wiadomości o losie garnizonu w Djuri, który nie mógł się wczas cofnąć.

Zatarg Turcyi z Grecyą.

Ateńy, 17 lutego.

(T. B.) Agencya telegraficzna donosi pod datą 15 b. m.: Poseł grecki w Konstantynopolu, Panas, omawiał w sobotę z Wielkim Wezyrem, szczegóły przeprowadzenia żądanego zadośćuczynienia. O 1-szej nad ranem Wielki Wezyr doniósł ponownie posłowi, że Porta gotowa jest dać zadośćuczynienie, ponieważ jednak zażądała nowego terminu, a Panas z własnej inicjatywy postawił był termin 24 godzinny, nie mógł zgodzić się na przesunięcie terminu i opuścił wczoraj Konstantynopol. Wyjazd posła mimo to nie wyklucza przyjąznej załatwienia konfliktu w razie, jeżeli Porta pospieszy się dać żądane zadośćuczynienie.

Konstantynopol, 17 lutego.

(T. B.) Tutejsze koła dyplomatyczne zdziwienie są, że poseł grecki nawet wtedy jeszcze obstawał przy swoim wyjeździe, którego też dokonał w największym pośpiechu, gdy już nastąpiła zgoda co do drobnych nawet punktów. W pewnych kołach nie tracą jeszcze nadziei, że zajście będzie załatwione i normalne stosunki dyplomatyczne między Turcyą a Grecyą będą przywrócone. Ambasador austriacki Pallavicini i niemiecki Wangerheim odbyli wczoraj dłuższą konferencję z wielkim Wezyrem. Jak słychać, Porta swojego posła z Aten, nie odwołała.

Opieka nad uchodźstwem wojennem.

Dnia 15 lutego 1915 odbyło się posiedzenie, obywatelskiego Komitetu opieki nad uchodźcami i przewodniczący ks. Dr C a p u t a przedstawił dotychczasową działalność Komitetu, jak następuje:

Z chwilą zarządzenia przez władze wojskowe dobrowolnej ewakuacyi Krakowa, zawiązał się z inicjatywy konferencyi prezydyjalnej Rady miasta Komitet obywatelski, który podzieliwszy się na komitety dzielnicowe, otoczył opieką ludność wyjeżdżającą z miasta, przeznaczając dla niej opiekunów, którzy nad nią w miejscach jej nowego pobytu mieli czuwać. Opiekunowie otrzymywali z Prezydium miasta legitymacyi i fundusze na najkonieczniejsze potrzeby uchodźców, a do funduszy tych przyczyniali się także Komitet w miarę środków. Na podstawie relacyi opiekunów i specjalnie wysłanych delegatów, czynił Komitet stosowne przedstawienia w Prezydium miasta, które interweniowało w centralnych władz rządowych na korzyść należącego rozmięszczenia i zaopatrzenia uchodźców. Zarazem przyszedł Komitet do przekonania, że sprawa uchodźstwa wymaga szczegółowej opieki, którą dać mogły koła poselskie i dlatego z początkiem listopada przedstawił prezesowi Koła polskiego potrzebę stworzenia stosownej organizacyi, zlecając swoim członkom, którzy zamierzali wyjechać do Wiednia, aby i nadal sprawą ewakuowanej ludności się zajmowali i oddali się na usługi kół poselskich. Nadto szczególny nacisk położył Komitet na to, by ludności nie umieszczano w barakach, lecz w wolnych mieszkaniach, względnie w niezajętych miejscowościach kąpielowych i aby posłowie ludność uchodźczą odwiedzali i jej potrzeby badali.

Gdy z inicjatywy Prezydium Koła polskiego postanowionem zostało stworzenie przy Wydziale krajowym centralnego biura opieki nad uchodźstwem wojennem i doszło do wiadomości przewodniczącego, że przeprowadzenie tej organizacyi wbrew zapewnieniom z wielu stron nie nastąpiło, poczytywał sobie przewodniczący za obowiązek zaprosić Komitet celem zajęcia w tej sprawie stanowiska.

Następnie Komitet po rozpatrzeniu sprawy uchodźstwa wojennego uchwalił:

a) Społeczeństwo polskie ma obowiązek rozciągnąć opiekę moralną i materialną nad całym swem uchodźstwem wojennem; b) organizacya centralnego biura opieki nad uchodźstwem przy Wydziale krajowym w myśl projektu Prezesa Koła polskiego Dra Leo powinna być jak najrychlej przeprowadzona i to koniecznie z współudziałem pierwszostwa obywatelskiego; c) Komitet uchwała wysłać w tej sprawie memoriał do Koła polskiego i Wydziału krajowego.

Kronika.

Namiestnik Dr Korytowski w Krakowie. P. Namiestnik Dr Witold Korytowski, przybył wczoraj do Krakowa i zamieszkał u p. delegata Adama Fedorowicza, u którego spędził wieczór w liczniejszym gronie.

Krakowska filia c. k. Biura korespondencyjnego komunikuje: Namiestnik Dr Korytowski i objeżdżając zachodnie powiaty kraju, przybył tu wczoraj wiecz. z Myślenic. Namiestnik przyjmował w Kątach, Andrychowcie, Wadowicach, Kalwaryi i Myślenicach duchowieństwo, reprezentacye władz wojskowych i cywilnych oraz naczelników gmin odońnych powiatów i omawiał z nimi szczegółowo szkody, spowodowane przez wydarzenia wojenne. Wczorajem odbył się na cześć namiestnika Dra Korytowskiego obiad u Wiceprezydenta namiestnictwa Dra Fedorowicza przy udziale duchowieństwa, naczelników, władz cywilnych i wojskowych i innych. Jutro udaje się Namiestnik w dalszą drogę dla zwiedzenia innych powiatów zachodnich.

(Przyp. Red. Namiestnik przybył wczoraj wieczorem przed godziną 7-mą samochodem, w towarzystwie r. dworu Ustyjanowskiego, zajmując apartamenty w tutejszym gmachu starostwa przy ul. Basztowej. Namiestnik zabawi prawdopodobnie do czwartku rana; jutro udaje się na objazd powiatów Podgórskiego i Wielickiego; pojutrze zaś objeździe prawdopodobnie powiat bocheński. Jak nam wiadomo, przez dzień jutrzejszy nie odbędzie się żadna audycya, gdyż większą część dnia zajmie Namiestnikowi objazd wspomnianych powiatów, poezem wieczorem odbędzie się obiad i przyjęcie u prezydenta miasta Dra Leo.

X. Ludwik Kasprzyk, sekretarz Związku Polskich Stowarzyszeń katolickich robotników w dycezyi krakowskiej, znany i popularny działacz społeczny, który w czasie wojennym szczególnie swą działalność zaznaczył w akcyi dla ewakuowanych — ciężko zachorował nagłe na zapalenie wyrostka robaczkowego. W niedzielę wieczorem został X. Kasprzyk ułokowany na oddziale chirurgicznym szpitala św. Łazarza, gdzie operacyi dokonał prymariusz Dr Reo, operacya doskonale się udała. X. Kasprzyk czuje się obecnie bardzo dobrze. Chory przyjmuje liczne odwiedziny przyjaciół i znajomych. Onegdaj odwiedził X. Kasprzyka osobiście X. biskup Anatol Nowak.

Szerokie koła przyjaciół i znajomych życzą szanownemu Pacjentowi jak najszybszego powrotu do zdrowia i społecznej pracy.

Z Uniwersytetu Jagiellońskiego otrzymujemy następujący komunikat:

Wobec niemożliwości odbywania wykładów na świeżych Wydziałach Uniwersytetu Jagiellońskiego w bieżącym półroczu, Ministerstwo wyznaczyło i oświaty reskryptami z dnia 9 października i 26 listopada 1914 dozwolilo, żeby nasi uczniowie zapisywali się na innych uniwersytetach austriackich jako zwyczajni słuchacze naszej wszechnicy bez obowiązku immatrykulowania się na owych uniwersytetach. Przed ogłoszeniem jednak tych reskryptów wielu z naszych uczniów postaralo się tutaj w myśl dotychczas obowiązujących przepisów o świadectwa odejścia i o immatrykulacyę na uniwersytetach, na których chcieli uczęszczać na wykłady i zapłacili w tym celu takę immatrykulacyjnę. Otóż na wniosek tutejszego rektora Ministerstwo wyznaczyło i oświaty reskryptem z dnia 7 lutego 1915 L. 3316 dozwolilo obecnie, by unieważniono takie świadectwa odejścia i immatrykulacye. Słuchacze, którzy z reskryptu z dnia 7 lutego 1915 chcą skorzystać, winni wnieść nasamprzód w tutejszym rektoracie podanie o unieważnienie świadectw odejścia, wystawionego z początkiem bieżącego półroczu, poczem mogą w uniwersytecie, na którym są zapisani na wykłady, prosić o wykreślenie swych immatrykulacyi i zwrot taks immatrykulacyjnych. Zapis na wykłady zatrzymują mimo to pełną moc prawną.

Z Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego: Kostanecki.

Fatalna „tyrkocina“. 17-letni Wincenty Zemanek miał wczoraj fatalne ostatki, jedząc swą ulubioną potrawę „tyrkocina“ t. zw. galaretkę wiewprzową, w jakiej opieszala kucharka postawiła wnosy ofiary tj. szezeć, która stała się powodem niebezpiecznego zakażenia uczty, ostatecznej w tym karnawale. Mianowicie jedna ze złośliwych szeczin wpadła no głęboko do gardła i spowodowała u Zemanka tendencje udławienia się mimowoli. Interwencya Pogotowia zapobiegła temu groźnemu dla pacjenta niebezpieczeństwu, a wyjęcie szeczi przyprawdzilo normalną komunikacyę gardła z wnętrzem żołądka.

Pożar w Płaszowie. Wczoraj popołudniu wyluchł duży ogień w Podgórzu-Płaszowie, gdzie wskutek nieostrożności mieszkańców spaliły się dwa domy i stodoła. Pożar wybuchł w domu Nr. 6, własności Jana Rajtara, gdzie spalił się budynek mieszkalny i stodoła, a nadto sąsiedni dom Józefa Gila. Zawezwana aż z Krakowa tutejsza straż pożarna stłumiła ogień, który zniszczył tylko wyższe części budynków. Szkody właścicieli są dość znaczne.

